

СУЧАСНА ДЕМОГРАФІЧНА СИТУАЦІЯ В УКРАЇНІ

Скомкіна Д.А., Білоцерківський О.Б.
Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»,
м. Харків

У роботі розглянуто питання сучасної демографічної ситуації в Україні. Населення, його соціальне самопочуття та розвиток є визначальною ознакою суспільства, основою могутності держави. Тому демографічна сфера завжди є об'єктом пильної уваги політиків та громадськості. В Україні сучасна демографічна ситуація викликає занепокоєння. Скорочення чисельності населення, зниження тривалості життя і народжуваності, від'ємне сальдо міграції стали характерними ознаками демографічної ситуації дев'яностих років ХХ сторіччя. Причини цього мають історичне коріння і накопичувалися протягом тривалого часу. За оцінками експертів, перша та друга світові війни, три голодомори (1921, 1932-1933, 1947 рр.), форсована індустріалізація, примусова колективізація, масові репресії 30-50-х рр., Чорнобильська катастрофа, затяжна системна криза 90-х рр. вкрай негативно вплинули на нормальний процес демографічної трансформації, призвели до помітних деформацій складу населення, передчасної смерті близько 16 млн. осіб. У поєднанні зі зниженням народжуваності ще в 60-х рр. це обумовило вичерпання демографічного потенціалу. Впродовж 1995-2005 рр. чисельність населення України зменшилася на 4,5 млн. осіб [1].

Для сучасної демографічної ситуації в Україні характерні:

- різке зменшення народжуваності, збільшення смертності і відсутність природного приросту;
- постаріння населення, збільшення «навантаження» на працездатну його частину;
- скорочення тривалості життя як чоловіків, так і жінок;
- погіршення здоров'я нації;
- інтенсифікація міграційних процесів, вплив яких на демографічні та соціально-економічні показники суперечливий і нерідко негативний.

За даними Держстату України про народжуваність і смертність у 2019 році, за цей період в країні народилося понад 286 тис. дітей, а померло 533764 українців. Майже 2 тис. з них – це немовлята віком до одного року. Це говорить про те, що смертність в Україні перевищує народжуваність майже в 2 рази. Уряд України підрахував, що населення України скоротилось до 37,3 млн. осіб, хоча у 2001 році воно складало 48,5 млн. осіб [2].

Література:

1. Білоцерківський О. Б., Ширяєва Н. В. Дослідження чисельності населення України за 1990-2005 з використанням рядів динаміки. *Вісник НТУ «ХПІ». Сер. Технічний прогрес і ефективність виробництва*. 2007. № 13. С. 45-49.

2. Уряд оприлюднив реальну чисельність населення. *Zaxid.net* : веб-сайт. URL: https://zaxid.net/chiselnist_naselennya_ukrayini_na_gruden_2019_skilki_lyudey_v_ukrayini_n149_6489 (дата звернення: 03.03.2020).